



DOJRZAŁOŚĆ SZKOLNA

Co to jest dojrzałość szkolna?

- Jest to taki poziom **rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego** dziecka, który je czyni *wrażliwym i podatnym* na **systematyczną naukę** w klasie pierwszej szkoły podstawowej.
- Inaczej jest to jakby moment równowagi pomiędzy **wymaganiami szkoły**, a **możliwościami rozwojowymi** dziecka.
- **Wrażliwe i podatne** dziecko **najpełniej korzysta** z procesu nauczania.

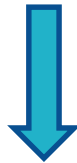
dojrzałość szkolna



**DOJRZAŁOŚĆ
FIZYCZNA**

**DOJRZAŁOŚĆ
PSYCHICZNA**

**DOJRZAŁOŚĆ
SPOŁECZNA**



**procesy
poznawcze**



**procesy
emocjonalno - motywacyjne**

dojrzałość fizyczna to:

- **wzrost, waga, proporcje ciała**, które umożliwiają dziecku bez przeszkód korzystać z urządzeń i przyborów szkolnych oraz z tornistrem pokonywać drogę z domu do szkoły i z powrotem,
- **siła fizyczna**, która pomaga pokonać zmęczenie,
- **zadowalający stan zdrowia.**
- odpowiednia ogólna **sprawność ruchowa**
- **sprawność manualna.**
- **umiejętność kontrolowania wzrokiem własnych ruchów**, co pozwala na świadome kierowanie nimi.

dojrzałość psychiczna to:

- procesy poznawcze,
- procesy emocjonalno - motywacyjne.

procesy poznawcze to:

- *uwaga* → dziecko potrafi **skoncentrować** się na tym co robi, czego słucha,
- *pamięć* → dziecko może **zapamiętać** to, czego się uczy,
- *myślenie* – dziecko:
 - **przyswaja** informacje,
 - **rozumie** proste pojęcia, zasady, prawidłowości,
 - zaczyna **wnioskować** i logicznie wiązać ze sobą informacje,
 - próbuje **oceniać** problemy z różnych punktów widzenia,
- *mowa* – dziecko:
 - potrafi **porozumiewać się**,
 - za pomocą słów **umie przekazywać** informacje w sposób zrozumiały dla odbiorcy,
 - ma taki zasób słów, że **rozumie przekazywaną** wiedzę,
- *sposrzeganie* → dziecko będzie w stanie uczyć się pisać i czytać.

wyróżniamy **spostrzeganie:**

- **wzrokowe** - to umiejętność, dzięki której dziecko:
 - potrafi **rozdzielać litery i cyfry**
 - umie dokonywać **analizy** (podziału) i **syntezy** (łączenia) **wzrokowej**,
- **słuchowe** – to umiejętność, dzięki której dziecko potrafi:
 - **podzielić** wyrazy na sylaby i na głoski (czyli dokonać **analizy słuchowej**),
 - **przyporządkować** głoskom litery i **zapisać** dany wyraz,
 - **połączyć** wybrzmiewane głoski w wyraz (czyli dokonać **syntezy słuchowej**).

Zaburzenia w zakresie spostrzegania wzrokowego, czy słuchowego mogą sugerować „**ryzyko dysleksji**” - czyli specyficznych trudności w nauce czytania i pisania przy prawidłowym poziomie umysłowym.

Zaburzenia spostrzegania:

- **wzrokowego**, to na przykład mylenie liter o podobnych kształtach: **l - ł - t**, czy **m - n**,
- **słuchowego**, to na przykład mylenie podobnie brzmiących głosek: **z - s**, czy trudności z podziałem wyrazów na sylaby i głoski.

dojrzałość do nauki matematyki

Dziecko rozumie i potrafi określić w praktycznym działaniu:

- stosunki przestrzenne (nad, pod, między),
- stosunki czasowe (wcześniej, później, jutro)
- stosunki ilościowe (dużo, mało, długi, krótki).

Dziecko umie:

- pogrupować przedmioty według przeznaczenia, wielkości, kształtu i koloru
- dodawać i odejmować na konkretnych w zakresie 10.

Procesy poznawcze:

- uwaga,
- pamięć,
- mowa,
- myślenie,
- spostrzeganie

wiążą się ze sobą i są od siebie współzależne, tak więc opóźnienie, czy zaburzenie któregoś z nich wpływa negatywnie na poziom pozostałych.

procesy emocjonalno – motywacyjne

Dojrzałość emocjonalna dziecka przejawia się:

- równowagą psychiczną – siła reakcji jest adekwatna do działającego bodźca,
- kontrolą i umiejętnością częściowego opanowania emocji,
- wyrażaniem przykrych uczuć bez krzywdzenia innych,
- przeżywaniem pozytywnych emocji życzliwości, przyjaźni, solidarności,
- odczuwaniem przeżyć innych,
- poczuciem obowiązku i odpowiedzialności za swoje postępowanie.

dojrzałość społeczna

Dziecko dojrzałe społecznie:

- potrafi zgodnie współżyć i współdziałać z innymi,
- zna normy społeczne,
- czuje się członkiem grupy,
- jest odpowiedzialne za podjęte zadania,
- doprowadza zaczęłą pracę do końca,
- nawiązuje kontakty z rówieśnikami i nauczycielami,
- rozumie zasady gier i zabaw,
- umie podporządkować się niezbędnym wymaganiom dyscypliny.

- **Wszystkie elementy dojrzałości szkolnej są jednakowo ważne.**
- Ideałem jest harmonia i równomierny rozwój poszczególnych sfer rozwojowych.
- Zwykle jednak pomiędzy nimi dają się zauważyć mniejsze lub większe różnice.
- **Deficyty można zmniejszyć lub wyrównać.**
- Rodzice powinni zdawać sobie sprawę z trudności dziecka i pomagać mu je pokonać uwzględniając jego możliwości.

Sylwetka dziecka wstępującego do szkoły:

- jest wystarczająco na swój wiek **rozwinęte fizycznie i ruchowo**, opanowało już w pewnej mierze precyzyjne ruchy rąk i palców niezbędne przy pisaniu, rysowaniu itp.
- posiada pewien **zasób wiedzy o świecie** i orientację w bliskim otoczeniu,
- potrafi **porozumieć się** z dorosłymi i rówieśnikami,
- jest **zdolne do działania intencjonalnego** tj. podejmuje czynności zmierzające do określonego celu i wykonuje je do końca,
- przejawia w swym zachowaniu pewien stopień **uspołecznienia**,
 - liczy się nie tylko z własnymi chęciami i życzeniami, lecz także uwzględnia życzenia rówieśników,
 - potrafi z kolegami zgodnie współdziałać i podtrzymywać z nimi przyjazne kontakty,
 - wykonuje polecenia dorosłych skierowane do całej grupy dzieci,
- jest zdolne **opanować swoje emocje**, a więc gniew, złość, lęk i obawę, a w każdym razie nie uzewnętrznia gwałtownie i w niepoohamowany sposób swych stanów uczuciowych.

Czy moje dziecko:

- potrafi przebywać jakiś czas w gronie rówieśników poza zasięgiem bezpośredniej opieki rodziców?
- wykonuje proste czynności samoobsługowe np. samodzielnie je, myje się, ubiera się?
- potrafi po skończonym zajęciu posprzątać po sobie?
- umie podporządkować się poleceniom nauczycieli i innych osób dorosłych?
- rozumie treść łatwych przepisów porządkowych i stosuje się do nich?
- zgodnie bawi się z rówieśnikami - współdziała, czeka na swoją kolej?
- prawidłowo trzyma kredkę, ołówek, nożyczki?
- nazywa to, co narysowało?
- kolorując obrazki nie wykracza poza linie?
- rysuje samodzielnie proste szlaczki literopodobne?
- tnie nożyczkami po linii prostej i krzywej?
- potrafi lepić z plasteliny lub modeliny?

Czy moje dziecko:

- umie skoncentrować uwagę na zadaniu, doprowadza rozpoczęte czynności do końca, w trudniejszych sytuacjach prosi o pomoc osobę dorosłą?
- potrafi porozumieć się z innymi - ma odpowiedni zasób słów i pojęć?
- prawidłowo wymawia wszystkie głoski?
- wyraża się poprawnie pod względem gramatycznym?
- prawidłowo różnicuje dźwięki z otoczenia?
- potrafi wyróżnić dźwięki na początku i końcu wyrazu?
- dzieli wyrazy na sylaby?
- liczy wyrazy w usłyszonym zdaniu, potrafi podać pierwszy i ostatni wyraz?
- rozróżnia słowa o podobnym brzmieniu bułka - półka, kura - kula?
- wykonuje proste ćwiczenia gimnastyczne - potrafi stać i skakać w przód i w tył na jednej nodze, chwyta i rzuca piłkę?
- umie odtworzyć prosty układ rytmiczny?
- wskazuje lewą i prawą połowę ciała?

Czy moje dziecko:

- uważnie słucha przez dłuższą chwilę opowiadania bajki, zapamiętuje główne zdarzenia, postacie oraz rozmaite proste fakty tam zawarte?
- opowiada prostymi zdaniami treść obrazka?
- rozwiązuje proste zagadki?
- umie kojarzyć przedmioty lub obrazki „pasujące do siebie”?
- potrafi znaleźć kilka różnic w obrazkach pozornie identycznych?
- przelicza elementy do 10?
- umie segregować klocki wg koloru, kształtu i wielkości?
- potrafi sortować przedmioty i obrazki wg określonego kryterium, np. ubrania, owoce, zabawki?
- umie odtworzyć wzór z klocków?
- posiada podstawowe informacje o otoczeniu, przyrodzie, na przykład nazywa pory roku i kojarzy proste fakty z nimi związane?
- potrafi powiedzieć swoje imię i nazwisko, wie, gdzie mieszka?



Dziękujemy za uwagę